

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свака о дану сваке представе на по тавака. — Стои за Нови Сад 40, а на страну 60 п. месечно. — Претплатата се шаље Корнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту примио да разапиље овај лист.

КРАЉ ЛИР.

(Наставак.)

Корнвал.

Здраво пошли, здраво путовали!
И здраво ми вратио с' Едмунде!

(Оду: Гонериле, Едмунд и Освальд.)

Издајника Глостерра, доведите амо,
К'а последњем ули и ниткову,
Обадва му ока избодите! (Оду сви.)

ЧИН ЧЕТВРТИ.

ПОЈАВА ПРВА.

(Шума, луг.)

Едгар сам, а после старац и Глостер.

Едгар.

Овако ј' опет далеко боље
Умети себе презрети сама,
Него ли слушат' ласкаче гадне,
Па презрен бити од целог света!
Па за то опет поздрављам тебе,
Ваздушне чисти, невидљив створе!
Ти мени вејеш, а ја те дишем,
Провеј ти мени, пропири мени,
Како год знаеш и како уменш,
Ил' студно, ил' мило, ил' како хоћеш!
Ништ' ми на свету одузет' немаш!

(Старац доводи Глостера за руку.)

Ко је то сада, што амо иде?

Ох, мог отца воде ка' просјака!

Ох, свете! Ох, свете! Ох свете! Ох!

Глостер.

Пријатељу, врат' се дому своме!
Помоћ твоја мени не помаже,
Но ти ишходит' и нахудит' може!

Старац.

Ох, молим вас, не говор'те тако,
Кад ви пута не видите свога,
Нити знате куд идете сами!

Глостер.

Нити имам, нити очију требам,
Кад ја онда видет' писам мого',
Док сам оба здрава ока имао,
Већ падао и спотиц'о с'јако!
На што ће ми сада очи моје?
Ох, мој сине, мој Едгare драги!
Невин циљу преварена оца,
Жртво мага заблуђена гњева!
Кад бих, отац, доживети мого'
Да рукама описам те само:
Ја бих бедни старац опет каз'о:
Опет видим, опет очи имам!

Старац.

Хеј, ко је то тамо?

Едгар.

Сиромах патник, мрзне се од зиме! (За себе.)
Већ не могу више да издржим!

Глостер.

Пријатељу, приближи се мени!
Ходи амо, пруж' ми твоју руку!

Едгар (за себе.)

Па и опет морам да с' претварам! (Гласно.)
Ох, како су крвате ти очи!

Глостер.

Пут знаеш ли, кој' води у Дауер?

Едгар.

И друмове и богазе,
И путање и ограде,
Поред плота и шанчева,
Преко поља и ливада,
Преко брда и врлети,
Све унакрст зпадем и познајем!

Глостер.

Теби, кога небески богови,
Свим казнама казнине у гњеву,
Ово благо дајем, на, узми га! (Пружа му кесу.)

Са богатством мојим помогни се,
Усрећи се мојим бедним стањем!
То је право, — тако судба хоће,
Ти наследник мога блага да си!
Је ли теби Дауер познат добро?

Едгар.

Врло добро познајем ја Дауер!

Глостер.

Добро дакле, поведи ме тамо
До високе оне морске стене,
Одакле се провала висока,
К'а с небеске висине у море
Страховито огледа и спушта.
Тамо дакле, на врх оне стене,
Одведи ме и остав' ме тамо.

Едгар.

Сиромах патник, одвешћет' тамо!
Хајд'мо дакле, дај ми руку твоју! (Оду.)

П О Ј А В А Д Р У Г А .

(Шредео близу Дауера.)

Долази Глостер и Едгар (у сељачком оделу.)

Глостер.

Хоћемо ли достигнути скоро?
Када ћемо бити на врх стене?

Едгар.

Ваш уз стену пењемо се сада;
Осећате л' како с' трудно иде?

Глостер.

Све ми' с чини, да смо на равници;
Не осећам, да уз брег идемо!

Едгар.

Ох, како је стрмо и ужасно!
А чујете л' како море бруји?
Ево, сад смо на врх стене стигли!
Ох, да страшног призора и грозног;
Несвестница по глави ми с' врти,
Кад на ниже одовуд ногледим!
По средини ове голе стене
Вијају се вране и гаврани,

А одовуд изгледају мени
Ситни, мали, као какви црви!
Сред провале ове стрме стене
Над морем се нај'о ужас страшни,
И изгледа ка' да је прикачен
Овај камен за морачу траву,
На тек што се окачио није,
Да с' стропоншта у пучину морску!

Глостер.

Дај ми руку, доведи ме дотле,
До тог места, где ти сада стојиш:
Намести ме туна, па с' удали!

Едгар.

Ево руке, — приступите близје;
Тако, сад сте баш на оном месту:
Један корак само даље пођ'те,
На сте онда са животом навек
Раскрстили.

Глостер.

Остави ме сада, — удали се!
Без икаква бола и жалости,
Ја се праштам сада с овим светом! (Клекне.)
Милостиви, велики богови!

Опростите мени, грешном старцу,
На пошљите благослова вашег
Мом Едгару, моме драгом сину,
Ако ј' јоште у животу где год;
На пут среће изведите њега,
Од несреће чувајте га сваке! (Устане.)

Пријатељу, удали се сада!

Едгар.

На безбедном месту стојим давно,
Подалеко од вас се удалих!

Хајд' скачите у самрт, у море!

(Глостер скочи, ах' падне начище о под.)

Ох, сад стреним да му није одкуд
Чудна сила од уображења,
За вољом му живот да прекрати
Искру жића угасила са свим,
Па је тако можда издахнуо! (Наставиће се.)

З А Ј С Т И Ђ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Сан и јава“), историјска драма написа Милана Јовановића приказана је на нашој позорници 13. маја. Ова песничким полетом написана драма увек се радо гледа на нашој позорници. У њој је стекла наша позоришна реперто-

рија комад од трајне вредности. Гледајући ту драму мора нам бити, у интересу наше позоришне књижевности, тешко, што је такав позната позоришта и драматске уметности и књижевности, као што је Милан Јовановић, ујутра, те неће да нас обрадује каквим новим песничким чедом своје музе.

Представа је ишла складно. Сви представљачи и представљачице редом одговорили су потпуно својим задатцима. Нека им је за то хвала на уживању, које су нам проминиљеном игром својом дали, а нарочито хвала г. Ј. Сајевићки (Софiji) и г. Д. Ружићу (Кенигсмарк) који су нас свежином, топлином и живошћу приказа својих улога занели и очарали.

8.

(„Циганин“) приказан је на нашој позорници 21. маја. Целог приказа можемо се само с похвалом споменути. Само је грдна штета, што је посета врло слаба била, а таква представа заслужила би многобройну посету. Међу тим онај свет, што је дошао на представу, имао је правог уметничког уживања, а уједно се могао и онеш осведочити, да су наши вредни глумци свесни о своме позиву, па да се не дају помести у игри својој ни од празних клуна. Таквом заузетошћу и таквим одушевљењем за позоришну уметност доказују најбоље, да њихово уметничко усавршење пре свега на срцу лежи. Нека иду и даље тим путем, па им не ће фалити опште признање и уважење.

Од представљача имао је већ по узлиси својој највише маха да се истакне г. Лукић, који је „цигу“ с војом и хумором велико и на задовољство публике приказао, па г. Сајевићка, која је са својом Ружицом изазвала живо допадање у публике.

С.

(„После венчања“.) Ову шаљиву игру Бенедиксову гледалисмо на нашој позорници 2. јуна о. г., и пуно смо захвалини управи и преводиоцу, што су нам приређењем те представе припремили тога вечера свежег душевног уживања и пријатне забаве.

Но да чујемо садржину тога лепог комада. Отон Ламберт, професор на гимназији (Ружић), прави је окорели Немац професор, који живи само за своје науке и студије, и јако је занесен за старом класичношћу. Он се оженио неком својом далеком сродницом Антонијом (Сајевићком), и хоће и после венчања да живи с њом по досадањем свом начину. Али жена му науми да измени тај његов „стари начин живота“ и да му омиле прави брачни живот, што јој и пође за руком, наравно после дуге и занимљиве борбе. Она га лепо приволи на „модерни начин живота“, и он радо пристане на њену жељу, да ио немачком обичају као младенци мало путују и да се прођу.

Представа овога комада испала је са свим добро. Главне улоге биле су у рукама наших омиљених вештаца г. Ружића и г. Сајевићке, те не треба ни да спомињем, да су их на опште задовољство приказали. И остали приказивачи споредних улога, и то: г. Лукић (Ханеншпори), г. Добриновић (Едмунд, фамулус) и грађица Зорићева (Густа, собарица) били су на своме месту.

5.

П О З О Р И Љ Т Е .

(Нептно о Шекспиру.) Ch Symmons завршије биографију шекспирову овом лепом карактеристиком: „Јест, ох, знаоче људских срдаца, ми признајемо твоју моћ и величину, и ми се са страхопочтовањем клањамо пред твојим песничким престолом, који је обавијен неувелим лавором и липићем. Пркосећи временима, тај се престо високо диже. Око њега оре се најслађе песме песништва. На подножју

му стоје дивље страсти, као клетвеници, који су твоме мигу покорни. Ђубав и мржња, весеље и шала владају твојим скинтром на измен; а по обема странама његовим вије се ружичасти умилати осмех. Твоја моћна реч узбуњује орган, сажаљењем топи срца, страхом их кочи. А ако твојим вилинским штапом махнеш, поврви испред наших очију лаконични вилински народ по мирисавим ливадама, и чаробно се блиста на зрацима месецине. По том па један пут смотримо у вихору, спрам музине светlostи, на пустим степама суре субјепице виле, гледамо како у брујању паклених котлова чемерно спремају безимено дело. Ђубимче вечите природе, ти вршиш сча та чудеса, и, на крилима славе, твоје ће име ироћи сву земљу. Ти улазиш с победом онамо, где су се искад гњездили римски орлови, што се крви и победа никад не могаху наситити. Џедеш на свету Ганг и на Мисури, па далеки исток, где се трепавиће јутарње никад не склаџују, и тамо, где се па златним јаслима конјана одмараш: твоја мирна освојења ругају се освојењима Александровим, бојевима цезаревим. У далеким временима, кад већ Енглеска постигне крајњу границу своје величине, кад голе обале њезине оставе и наука и уметност, и владалица света сиђе са свога престола, онда ће, ох, Шекспире, Аустралија продолжити твоју моћ! У богатим градовима једнога новог света твоја ће песма наћи јаспа одјека. Фалстафов ће хумор и тамо миријаде засмејати, лијрова ће судба и тамо многе расплакивати. Ти ћеш живети, докле живе људи; ти ћеш бити љубљен, докле је живих људи; ти ћеш трајати докле времена трају!“

* (Јапанско позориште.) О јапанском позоришту доноси поседни број „Магазина за страну књижевност“ посаопштавају путника ове занимљиве податке: „Ни од времена, од како су странци дошли у Јапан, није се јапанско позориште изменило. С тога остаје још перешено питање, да ли су Јапанци сами створили своју драму, или су је добили од Китајаца (Кинеза) па су је као живих птица народ дотерали, те је сад надмашила китајско позориште. Не давио смо провели једно вече у позоришту у Јавата-Махи (Нангасакију). Представа је већ била почела кад смо ми дошли. Узмемо једну ложу и вратар нас пусти унутра кроз нека покретна врата. Позориште је било прилично пуно, те смо с тешком муком дошли на наше место. Пењасмо се уз неке стрмене степенице и доспесмо до наше ложе, где нам донесоше столице и ћилиме. Урођеници су седили по јапанском обичају. Па завеси беше насликана грдна, гадна стопога, а то је — као што нам рекоше — симбол пуног позоришта. Сценерија се налази на неком покретном поду, тако, да глумци и њихова околица једним обртом нестану, а на њихово место појаве се нови глумци са новом сценеријом. Као што беше код старих Грка, тако и код Јапанаца не мају женске улоге, тако су дивно одевени, и тако сезизају женски понашати и држати, да човек доиста мисли, да су то праве женске — глумице. Глумци су били из Оса-Ра и Хиога и имали су врло лепо и богато одело. Комад је пријејен из јапанске историје и тицао се предака Микаде, влађаоца јапанског.“

Издaje управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ПРЕ ПОЛАСКА ПОЗОРИШНЕ ДРУЖИНЕ НА ПУТ ПОСЛЕДЊА ПРЕДСТАВА.

31. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 6. ЈУНА 1876.

ПРВИ ПУТ:

КО МНОГО ЗНА МНОГО И ПАТИ.

(ГОРЕ ОТЪ УМА.)

ШАЉИВА ИГРА У 4 ЧИНА, НАПИСАЛО А. С. ГРИБОЈЕДОВ, С РУСКОГ ПРЕВЕО АЛЕКСАНДАР САНДИЋ.

ОСОБЕ:

Павле Атанасијевић Фамусов, управитељ крупских добара	Лукић.
Софија Павловна, кћи му	Ј. Сајевићка.
Александар Андрејевић Чацки	Ружић.
Платон Михајловић Горичев	Јуришић.
Натаља Дмитровна Горичева	Д. Ружићка.
Репетилов	Сајевић.
Антон Антоновић Загорецки	Добриновић.
Алексије Степановић Молчанин, секретар у Фамусова	Марковић.
Пуковник Сергије Сергијевић Скалозуб	Зорић.
Лиза, служавка софијина	Љ. Зорићева.
Хлестова	Ј. Поповићева.
Грофица Хримина	Б. Харићева.
Грофица, унука јој	Л. Харићева.
Кнез Тугоуховски	Божовић.
Петрушић, слуга фамусов	Бунић.

Гости и слуге. — Збива се у Москви у кући фамусовој.

Ко од наших претплатника жели своја места за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахата пре подне.

Како је ово већ последња представа, то се учтиво умољавају сви они наши поштовани претплатници, који што у име своје претплате дугују, да тај дуг свој у књижарској трговини браће Поповића сада већ одмах подмире, да не бисмо били приморани другим начином потражити наплату.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТА.